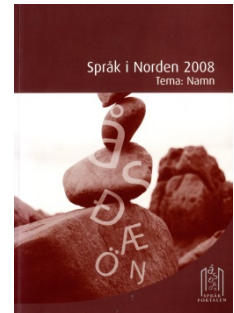

Sprog i Norden

Titel: Færøsk personnavnelovgivning
Forfatter: Anfinnur Johansen
Kilde: Sprog i Norden, 2008, s. 75-86
URL: <http://ojs.statsbiblioteket.dk/index.php/sin/issue/archive>

© Forfatterne og Netværket for sprognævnene i Norden

Betingelser for brug af denne artikel

Denne artikel er omfattet af ophavsretsloven, og der må citeres fra den. Følgende betingelser skal dog være opfyldt:

- Citatet skal være i overensstemmelse med „god skik“
- Der må kun citeres „i det omfang, som betinges af formålet“
- Ophavsmanden til teksten skal krediteres, og kilden skal angives, jf. ovenstående bibliografiske oplysninger.

Søgbarhed

Artiklerne i de ældre numre af Sprog i Norden (1970-2004) er skannet og OCR-behandlet. OCR står for 'optical character recognition' og kan ved tegngenkendelse konvertere et billede til tekst. Dermed kan man søge i teksten. Imidlertid kan der opstå fejl i tegngenkendelsen, og når man søger på fx navne, skal man være forberedt på at søgningen ikke er 100 % pålidelig.

Færøsk personnavnelovgivning

Anfinnur Jobansen

Den 16. oktober 1992 trådte den første personnavnelov i kraft på Færøerne. Den gældende navneret på Færøerne inden da var især den danske dåbsforordning af 30. maj 1828 og den danske navnelov fra 1904. Ifølge § 1 i den første færøske navnelov skal et barn have et navn, før det er fyldt 6 måneder. Ingen skal have mere end to fornavne, som skal være i overensstemmelse med færøsk sprogbrug. Desuden skal man kun have et mellemnavn og et efternavn. Det nye i loven var, at nu blev patro- og metronymikon indført igen, efter at det var afskaffet i dåbsforordningen fra 1828. 1. juli 2002 trådte den næste færøske personnavnelov i kraft. Ifølge den kan man have tre fornavne. Man kan få undtagelse fra sprogreglerne i forbindelse med opkaldelse efter folk i slægten. Landsstyremanden fastsætter i en bekendtgørelse nærmere regler om undtagelse. Den 30. april 2007 trådte den tredje færøske personnavnelov i kraft. Forskellen mellem denne lov og loven fra 2002 er især, at bekendtgørelsen om navneopkaldelse er inkorporeret i loven.

Gældende navneret før 16. oktober 1992

I Danmark trådte der en personnavnelov i kraft i 1961. Med denne lov blev gældende ret angående personnavneretten lovfæstet. Loven omfattede ikke Færøerne, men kunne ved kongelig anordning sættes i kraft på Færøerne med de ændringer, som ansås nødvendige på grund af de særlige færøske forhold. Loven erstattede lov nr. 89 af 22. april 1904 "om navneforandring". I 1981 trådte der en ny personnavnelov i kraft i Danmark. Hverken loven fra 1961 eller den fra 1981 blev sat i kraft for Færøerne. For Færøernes vedkommende var størstedelen af navneretten derfor ikke lovforordnet, men var administrativt forvaltet af de myndigheder, som forvaltede navneretten på Færøerne.

Gældende navneret på Færøerne før 16. oktober 1992 kan i hovedsagen belyses således:

Alle børn skulle få fornavn og efternavn. Forældre eller den, som havde forældremyndigheden, havde ret og pligt til at anmelde navnet til kirkebogen

senest et år efter, at barnet var født. Navn, som kunne blive til ulempe for barnet, skulle ikke gives i henhold til §§ 5–6 og § 18 i "forordning" fra 1828 om dåben. Sognepræsten tog selv stilling til, om navnet opfyldte de fastsatte betingelser. Sognepræstens afgørelse kunne i overensstemmelse med den administrative praksis ankes til kirkeministeriet. I kirkeministeriets cirkulærer er der lister over godkendte personnavne, senest i cirkulære nr. 195 af 1. november 1990. Skriftet fra 1930 "Føroysk fólkanøvn. Navnalisti til leiðbeiningar" af M. A. Jacobsen og Chr. Matras blev også anvendt i forbindelse med navngivning. Personnavne kunne ved kongelig bevilling fra rigsombudsmanden blive forandret i overensstemmelse med § 6 i loven af 1904 om navneforandring.

Ved navngivningen fik barnet faderens efternavn, men det kunne ved rigsombudsmandens bevilling få moderens pigenavn ifølge kongelig resolution af 28. februar 1958 fra justitsministeriet eller stedfaderens familienavn. Børn født uden for ægteskab fik ved navngivning moderens efternavn, men kunne erholde faderens efternavn, hvis paterniteten var stadfæstet ifølge § 2 i lov nr. 131 af 7. maj 1937 angående børn født uden for ægteskab. Adgang til navneforandring kunne ske ved landfogdens bevilling ifølge § 1 i lov nr. 89 af 22. april 1904 om navneforandring, eller med rigsombudsmandens bevilling ifølge § 6 i samme lov. Efternavne med tilføjlet *-datter* kunne ikke bevilges, men efternavne med tilføjlet *-son* kunne bevilges hvis de ikke i forvejen var beskyttet.

Løgtingslóg nr. 142 frá 8. oktober 1992 um fólkanøvn

Spørgsmålet om en færøsk personnavnelov har af og til været fremme i lagtinget, bl.a. i 1969. Et flertal i retsudvalget tilrådede da at få den danske lov af 17. maj 1961 "om personnavne" sat i kraft for Færøerne med enkelte justeringer, men et mindretal foreslog at nedsætte et ekspertudvalg med fem medlemmer til at udarbejde et forslag til lagtingslov om personnavne og at pålægge landsstyret at optage forhandlinger med de danske myndigheder med det formål, at lov nr. 137 af 23. marts 1948 (hjemmestyreløven) blev forandret således, at færøsk personnavnelovgivning kunne blive færøsk særanliggende. Men både flertallets og mindretallets forslag faldt.

I 1977 vedtog lagtinget Selvstyrepartiets beslutningsforslag om at nedsætte et udentingsudvalg. Udvalgets arbejde var at fremsætte et lovforslag angående fornavne, efternavne, navnenes ortografi og registrering samt et fast udvalg at tage stilling til tvivlsspørgsmål angående navne. Udvalgets medlemmer var Petur Martin Rasmussen, cand. theol., Theodor Hansen, lærer, og Jóhan Hendrik W. Poulsen, mag. art., som blev formand. I 1984 afleverede udvalget en betænkning

til landsstyret med et forslag til lagtingslov angående personnavne. Udvalget lod landsstyret vide, at ifølge hjemmestyreloven er navnelovgivning hverken A- eller B-særanliggende, og navnelovgivningsområdet kunne derfor ikke overtages, medmindre hjemmestyreloven blev forandret. Udvalget mente, at det på lå landsstyret at indgå i politiske forhandlinger med den danske regering for at få en afklaring på denne sag, men det danske justitsministerium indtog den holdning, at navneområdet ikke kunne overtages og komme ind under hjemmestyres lovgivning og administration, fordi navneretten som del af familie-, persons- og arveretten ifølge hjemmestyreloven hverken kunne overtages som A- eller B-særanliggende. Af den grund bortfaldt sagen.

Færøske myndigheder ville dog have en afklaring på spørgsmålet angående en særlig færøsk personnavnelovgivning ved at få folketinget til at vedtage en rammelov, så færinger selv kunne udarbejde en færøsk personnavneanordning, som de selv kunne forvalte. Det danske justitsministerium syntes ikke så godt om en sådan ordning, men i 1989 kom det frem, at justitsministeriet, efter at have genlæst hjemmestyreloven, var kommet til det resultat, at navnelovgivningsområdet alligevel kunne overtages som færøsk særanliggende. Den 4. maj 1990 besluttede lagtinget at overtage personnavneanliggende, og i juni måned samme år besluttede landsstyret at nedsætte et nyt udvalg – denne gang et syv mand stort udvalg – at udarbejde et forslag til lagtingslov om personnavne. Udvalget bestod af: Tor-kil Beder, forhenværende præst, Dánjal J. Bærentsen, forhenværende landsdyrlæge, Theodor Hansen, lærer, Jóhan Hendrik W. Poulsen, professor, Svenning Tausen, lærer, Axel Tórgarð, forhenværende præst, og Petur Martin Rasmussen, theol. dr., der var udvalgets formand. På grundlag af det gamle forslag fra 1984 affattede udvalget et lovforslag, foruden forslag angående navne, ortografi og registrering af navne. Navnelovsforslaget blev afleveret til landsstyret, som udarbejdede det i lovform med dansk sidetekst, som var et lovkrav. Siden blev forslaget behandlet i lagtinget, hvor det med nogle ganske få ændringer blev vedtaget den 3. juni 1992.

Danske og færøske navneformer

I århundreder har man på Færøerne, fx i kirkebøgerne, haft danske navneformer, men navnene har haft en færøsk udtale, dvs. du hed ét, men blev skrevet noget anden, fx

<i>danske navneformer</i>	<i>færøske navneformer</i>
Joen	Jógvan
Thomas	Tummas
Ellen	Elin
Susanne	Súsanna

Hvis man fx blader en færøsk telefonbog igennem, opdager man hurtigt, hvor alsidig vores navnemateriale er. Det fik man også et slående eksempel på, da landsfolkeregistret lod udarbejde en fortegnelse over alle de fornavne, som fandtes på Færøerne i oktober 1990 til det udvalg, som udarbejdede lovforslaget til den første færøske personnavnelov. For her har man et synligt bevis for, hvilken forvirring der har hersket inden for færøsk navngivning, og det var i hvert fald et sagområde, der behøvede bedre røgt. Her nedenfor er der nogle eksempler på navne af nordisk proveniens, som ikke er i overensstemmelse med færøske retskrivningsregler. Navnene på listen fra landsfolkeregistret står i den venstre kolonne og i den højre kolonne står navnene skrevet i overensstemmelse med færøske retskrivningsregler; det gælder både mands- og kvindenavne:

<i>Mandsnavne</i>		<i>Kvindenavne</i>	
Bárur	Bárður	Bergthora	Bergtóra
Osbjørn	Ásbjørn	Gvø(ð)bjørg	Gudbjørg
Oslak	Áslakur	Gvøðni	Gudný
Oystan	Oystein	Gwøni	Gudný
Reðin	Regin	Gynvør	Gunnvør
Rúne	Rúni	Odna	Árna
		Thurið	Turið
		Thóra	Tóra

Det var bl.a. derfor man fra færøsk side ville have en færøsk personnavnelov, som kunne komme denne navnemisrøgt til livs. Og da loven kom til 3. og sidste behandling i lagtinget, blev den enstemmigt vedtaget.

Navnelovens indhold

Løgtingslóg nr. 142 frá 8. oktober 1992 um fólkanøvn er ordnet i fem kapitler: 1. Fornavn og mellemnavn, 2. Efternavn, 3. Anmeldelser og ansøgninger. Navneudvalg, 4. Overtrædelse af loven og straf og 5. Forskellige bestemmelser. Loven er ordet i sammenlagt 15 paragraffer.

I § 1 stk. 1 står, at et barn skal have et navn, før det er fyldt 6 måneder. Ifølge § 2 skal navnet anmeldes af forældrene eller forældremyndighedens indehaver til sognepræsten, hvor moderen bor, inden den foreskrevne frist, dvs. 6 måneder, som er i overensstemmelse med andre nordiske personnavnelove, fx den danske, norske og islandske.

I stk. 2 står, at ingen skal have mere end to fornavne. Dette er en ny bestemmelse. Som fornavn kan ikke anerkendes navne, der ikke er egentlige fornavne eller navne, der kan være til ulempe for personen, fx at en pige får et drengenavn og omvendt.

Ny bestemmelse er også 3. stk. i § 1 om, at navnet skal være i overensstemmelse med færøsk sprogbrug, men vedrører navnet barn af personer fra udlandet, kan landsstyret i særlige tilfælde gøre undtagelse herfor. Stk. 3 i § 1 fastsætter også, at der affattes en liste over godkendte navne. Udvalget, der udformede lovforslaget, affattede i den forbindelse en navneliste, som navneudvalget, som er nedsat ifølge § 15, reviderede. På den første personnavneliste var der 780 drengenavne og 612 pigenavne. Denne liste bliver ifølge § 15 stk. 2 revideret med jævne mellemrum, så den er forøget med 73 drengenavne og 131 pigenavne, og i oktober 2007 indeholder den 853 drengenavne og 743 pigenavne ialt. Personnavnelisten er ifølge § 2 forpligtende for sognepræsten på den måde, at hvis et bebudet navn ikke står på navnelisten, skal navnet forelægges navneudvalget, som skal tage stilling til, om navnet opfylder de betingelser, som loven foreskriver.

I § 4 står, at kun ét efternavn kan tillægges som mellemnavn, og et mellemnavn kan ikke knyttes til et efternavn ved bindestreg. Anvendelse af mellemnavne er stærkt forøget de sidste decennier, for i femårsperioden 01.01.1951–31.12.1955, hvor der blev født og døbt/navngivet 3768 børn, fik 15 % af børnene et mellemnavn, men i perioden 15.10.1992–31.12.2006, hvor der er døbt/navngivet 9838 børn, har 40 % af børnene et mellemnavn. Man må også kun have ét efternavn, som enten kan være faderens eller moderens slægtsnavn eller et slægtsnavn, som en af forældrene senest har båret og som ikke er erhvervet på grundlag af ægteskab. Men stk. 3 i § 6 er nyt, hvor der står:

I stedet for slægtsnavn kan barnets efternavn være faderens eller moderens fornavn i ejefald med tilføjelse af ”-son” eller ”-dóttir” i overensstemmelse med barnets køn. Er faderens eller moderens fornavn et dobbeltnavn, bruges kun det ene navn i dette tilfælde.

Anvendelsen af patro- og metronymikon blev forbudt, da dåbsforordningen fra 1828 trådte i kraft på Færøerne i 1832. Siden lovens ikrafttrædelse i 1992 og til udgangen af 2006, har 9 % af børnene et patro-/metronymefternavn. Dobbelt så mange, dvs. 16 %, har det som mellemnavn.

Før denne lovs ikrafttrædelse fik kvinden automatisk mandens efternavn i forbindelse med giftermål. Hvis hun ikke ønskede det, skulle hun anmode om at beholde sit eget efternavn. Men i § 10 står:

Ønsker ægtefæller samme efternavn, kan den ene ægtefælle med anmeldelse til vielsesmyndigheden antage den anden ægtefælles slægtsnavn, medmindre det er erhvervet på grundlag af ægteskab.

Siden lovens ikrafttrædelse i 1992 og til udgangen af 2006 er der indgået 3004 ægteskaber. 72 % av kvinderne har antaget mandens efternavn, men tendensen er faldende, for i 1993 antog 81 % av kvinderne mandens efternavn, men dette tal var for år 2006 faldet til 65,1%. Kun 1 % af mændene har antaget kvindens efternavn siden lovens ikrafttrædelse. I de allerfleste tilfælde har manden et sen-efternavn, som kvinden ikke har.

§ 15 drejer sig om navneudvalget, som består af tre medlemmer og 3 suppleanter. Navneudvalget skal udfærdige en liste med anerkendte navne og revidere denne med jævne mellemrum. Udvalget rådgiver om personnavne, deres stavning, bøjning o.a. Desuden kan landsstyret anmode om udtalelser fra udvalget, før det giver tilladelse til navneforandring.

Ny personnavnelov

Da personnavneloven trådte i kraft, vakte den stor vrede blandt befolkningen, og navneudvalget blev sat under stort pres, ikke kun fra befolkningen, men også fra den politiske myndighed, landsstyret, som kunne tilsidesætte navneudvalgets beslutninger.

I august 1999 afgjorde Høgni Hoydal, landsstyremand, der forvaltede lovanliggønder, at personnavneloven fra 1992 skulle revideres. I den forbindelse nedsatte han den 12. november 1999 et udvalg, bestående af seks medlemmer, som skulle udarbejde et forslag til lovændringer. Udvalgets medlemmer var: Eyðbjørn Larsen, jurist, som var udvalgets formand, Sørin Pram Sørensen, jurist, Jákup Nielsen, jurist, Marjun Bæk, teolog, Anna Brimnes, folklorist, og Anfinnur Johansen, filolog.

Udvalget fik til opgave at revidere loven både teknisk og sprogligt, således at de erfaringer, man havde gjort, siden lovens ikrafttrædelse skulle ligge til grund

for de forandringsforslag, som ansås nødvendige: Der skal overvejes, om reglerne for fornavne skal forandres således, at også andre hensyn end kun de sproglige skal betænkes, da afgørelse om godkendelse af navne bliver besluttet. Disse hensyn kan fx være, at navne, skønt de ikke opfylder reglerne for etymologisk ortografi, har vundet traditionel hævd gennem flere generationer og således kan siges at være en kulturhistorisk del af den færøske kultur. Desuden skal loven gøres nemmere at administrere.

1. juni 2001 afleverede udvalget en betænkning og et lovforslag med bemærkninger til landsstyremanden, som blev grundlaget for lagtingslov om personnavne, som blev fremlagt af Høgni Hoydal, landsstyremand, i lagtinget den 16. oktober 2001.

Uden at gå i detaljer med udvalgets lovforslag, skal der kun her omtales en del af fornavnereglerne, som udvalget ikke kunne enes om og som delte udvalget i to lige store dele, tre mod tre. Den ene part ville have reglerne stort set uforandret, men det ville den anden part ikke, og udfaldet blev, at udvalget kom med to forskellige forslag til en ny § 2, stk. 4, i lovforslaget, som vedrører spørgsmålet om undtagelse fra kravet om sprogregler i forbindelse med opkaldelse. Om opkaldelsesspørgsmålet siger udvalget bl.a., "at opkaldelse må siges at være en del af vores kulturarv og at en håndgribelig utilfredshed er blandt befolkningen angående gældende lov, som ikke kan siges at tillade opkaldelse, hvis navnet ikke er i overensstemmelse med sprogreglerne og hvis det ikke findes i en færøsk sprogform". Angående opkaldelse i slægten begrunder udvalget det med, at det for en stor del er skik og brug.

I udvalgets lovforslag delte udvalget sig i to dele, juristerne i den ene og de tre andre i den anden. De tre sidstes forslag til § 2, stk. 4, er dette (forslag nr. 1):

Navneudvalget kan efter ansøgning gøre undtagelse fra bestemmelsen i § 1, stk. 2, 1. pkt., angående fornavne. På samme måde kan undtagelse gøres fra stk. 2 [kravet om at navnet skal være i overensstemmelse med færøsk sprogbrug]. Hvis undtagelse bliver tilladt efter 1. eller 2. pkt., er det en betingelse, at navnet ikke i forvejen findes i navnelisten i en færøsk navneform.

Juristernes forslag er sålydende (forslag nr. 2):

Navneudvalget kan efter ansøgning gøre undtagelse fra bestemmelserne i § 1, stk. 2, 1. pkt., angående fornavne. På lignende måde kan undtagelse gøres fra stk. 2.

Dvs. der er ingen betingelse for undtagelse.

Da landsstyremanden fremlagde lovforslaget i lagtinget den 16. oktober 2001 var det med det første forslag. Lovforslaget kom så til behandling i retsudvalget, som delte sig i et flertal og et mindretal. Flertallet fremlagde juristernes lovforslag (nr. 2), og mindretallet holdt fast ved landsstyremandens forslag. Da lovforslaget kom til 3. og sidste afstemning i lagtinget den 15. marts 2002, var det retsudvalgets flertalsforslag, som blev vedtaget. Denne personnavnelov, nr. 2 i rækken, trådte så i kraft den 1. juli 2002 og hedder "Løgtingslóg nr. 41 fra 26 mars 2002 um fólkanøvn".

Med denne lov blev fornavneantallet forøget fra to til tre, som det står i § 1, stk. 2. Men det var § 2, stk. 4, som blev den store fornyelse og som er meget vigtig i denne henseende. Den siger:

Navneudvalget kan efter ansøgning give undtagelse fra stk. 2 [at navnet skal være i overensstemmelse med færøsk sprogbrug] i forbindelse med opkaldelse efter folk i slægten. Landsstyremanden fastsætter i en bekendtgørelse nærmere regler om undtagelse.

Den sidste sætning er retsudvalgets flertalsforslag.

§ 1 i landsstyremandens bekendtgørelse fra 1. juli 2002 er denne:

Er et navn ikke i overensstemmelse med § 2, stk. 2, i loven, kan navneudvalget efter ansøgning i forbindelse med navngivning alligevel give tilladelse til navnet, når det er direkte opkaldelse efter barnets forældre eller bedsteforældre".

Ordet "direkte" skulle forstås og tolkes således, at navne ortografisk skulle være fuldstændig identiske.

Den 5. august 2002 får navneudvalget en ansøgning fra forældre, som ønsker at opkalde efter bedstefaderen Victor, så deres datter skal komme til at hedde Victoria, skrevet på denne måde. På den alment godkendte personnavneliste står Viktoria. Navneudvalget behandlede ansøgningen på et møde den 16. august og gav forældrene afslag med den begrundelse, at § 1 i bekendtgørelse om undtagelse til navneopkaldelse ikke giver hjemmel til det, således som denne paragraf skulle tolkes, dvs. angående direkte opkaldelse. Den 26. oktober 2002 anker forældrene navneudvalgets afgørelse til landsstyremanden, som i en svarskrivelse dateret 5. november ikke giver dem medhold. I en skrivelse dateret 25. november anmoder forældrene justitsministeriet om at genoptage sagen, men den 12. de-

cember svarer justitsministeriet og siger, at landsstyremandens første afgørelse står ved magt.

Forældrene opgiver ikke sagen af den grund, men kæmper videre og forelægger nu sagen for lagtingets ombudsmand, som tager sagen op til behandling. Han kommer til den konklusion, som er dateret den 20. juni 2003, at bekendtgørelsen om undtagelse til navneopkaldelse er alt for restriktiv, fx står ordene ”direkte opkaldelse” hverken i den gældende lov, i bemærkningerne til loven eller i landsstyremandens oprindelige lovforslag. Ombudsmanden opfordrer derfor landsstyremanden til at forandre bekendtgørelsen, så den er i overensstemmelse med loven. Han skriver desuden, at navneudvalgets og justitsministeriets afgørelse om ikke at tillade navnet Victoria heller ikke er i overensstemmelse med loven. I en skrivelse fra justitsministeriet dateret den 13. august får forældrene tilladelse til navnet Victoria, begrundet på opkaldelse efter bedstefaderen Victor.

Den 13. august skriver justitsministeriet en besked til lagtingets ombudsmand om, at der bliver arbejdet på at forandre bekendtgørelse nr. 71 af 29. juni 2002 angående undtagelse til navneopkaldelse. Men sidst på året blev der udskrevet valg til lagtinget, som blev afholdt den 19. januar 2004, og derfor faldt alt det arbejde til jorden.

Landstyremandens bekendtgørelse

Efter lagtingsvalget tiltræder et nyt landsstyre og en ny landsstyremand, Jógvan við Keldu, kommer til at administrere navneområdet. Han kommer først den 9. december 2004 med en ny bekendtgørelse angående undtagelse til navneopkaldelse, som træder i kraft den 11. december samme år. Den er sålydende i oversættelse:

§ 1. Når der skal vurderes, om undtagelse kan gives til opkaldelse, skal der lægges vægt på, at navnet i hovedtræk ligner navnet på den, som skal opkaldes. I den forbindelse skal der tages hensyn til:

- navnets etymologi
- navnets ortografi samt
- navnets udtale

§ 2. Opkaldelse i slægten bliver begrænset til, at den, som skal opkaldes, er:

- barnets søskende
- forældre, bedsteforældre eller oldeforældre
- forældrenes søskende
- søskendebørn
- bedsteforældrenes søskende

Med denne bekendtgørelse kan man næsten sige, at den sproglige fornyelse, som loven fra 1992 skulle give, er ophævet, og man er faktisk faldet tilbage til den tradition, som har været rådende i århundreder, dvs. ”du hedder ét, men skrives noget andet”, du hedder Jógvan, men det skrives Joen osv.

To beretninger fra to præster skal gengives. I det ene tilfælde var der nogen forældre, som skulle opkalde deres søn efter oldefaderen, som til dagligt blev kaldt Mikkjal, men som i kirkebogen var skrevet Michael. Forældrene insisterede på at have skriftformen Michael, men sagde til præsten, at da sønnen skulle døbes, skulle han sige Mikkjal. Det andet tilfælde var, at en bedstefader, som til dagligt bliver kaldt Jóan Jákup, men som i kirkebogen er skrevet Joen Jacob, bliver opkaldt med hans skrevne form, dvs. Joen Jacob, men i dåben får navnet Jóan Jákup. I våbenhuset efter gudstjenesten ønsker præsten bedstefaderen tillykke med navnet. Han siger tak, men siger samtidig: Det ville glæde mig meget mere, hvis navnet var stavet på færøsk.

I § 19 i ”Løgtingslóg nr. 41 frá 26. mars 2002 um fólkanøvn” står, at i forbindelse med navngivning eller navneforandring skal pågældende myndighed meddele vedkommende myndigheder navnet eller navneforandringen. Navneudvalget er en sådan myndighed, som får tilsendt 1. Meddelelse om dåb/navngivning, 2. Meddelelse om vielse og 3. Meddelelse om navneforandring. Alt dette navnemateriale bliver registreret i en navnedatabase, så navneudvalget er altid ajour med hensyn til, hvad der sker på navneområdet. Det skal dog tilføjes, at navneudvalget har fået tilsendt alle disse 3 meddelelser tilbage til 16. oktober 1992.

I 2006 blev der født og døbt/navngivet 629 børn. Navneudvalget fik 7 ”almindelige” ansøgninger, dvs. ansøgninger som skulle behandles efter § 2, stk. 2, i navneloven, som siger, at navnet skal være i overensstemmelse med færøske sprogeregler. 5 fik bekræftende svar, mandnavnene Natan og Sirius og kvindenavnene Gylta, Joan og Tara. To fik nægtende svar, Hjört og Noah. Efter sprogreglerne er navneformerne Hjörtur og Nóa.

Men der var 68 ansøgninger efter undtagelsesparagraffen i forbindelse med opkaldelse efter slægtsmedlemmer, 66 fik bekræftende svar, mens to fik afslag. Det er især opkaldelse efter bedsteforældre og oldeforældre, fx Finn, Thomas, Estrid, Elsebeth, Haldis og Thurid. På den godkendte navneliste står de samme navne i overensstemmelse med færøsk ortografi og færøske sprogeregler som Finnur, Tummas, Estrið, Elsubet, Halldis og Turið.

Man kan konstatere, at landsstyremandens bekendtgørelse, som trådte i kraft den 11. december 2004, har haft en stor negativ indflydelse på navnerøgten. Der er jo godt og vel 10 % af børnene, som får navne efter undtagelsesparagraffen.

Færøernes tredje personnavnelov

Den 30. april 2007 trådte endnu en ny personnavnelov i kraft, ”Løgtingslóg nr. 41 frá 25. mars 2002 um fólkanøvn, sum broytt við løgtingslóg nr. 33 frá 30. apríl 2007”. Det er den tredje færøske personnavnelov i løbet af kun 15 år. Forskellen mellem denne lov og loven fra 2002 er især, at bekendtgørelsen om navneopkaldelse fra 11. december 2004, nu er inkorporeret i loven. Men denne inkorporering af bekendtgørelsen i loven har tilbagevirkende kraft, så den også er gældende for den første færøske personnavnelov fra 1992 og endda længere tilbage i tiden. Navneudvalget fik fx disse ansøgninger om navneforandring de første par uger, efter at loven trådte i kraft: Finnur → Finn, Guttormur → Guttorm, Niklas → Niclas, Rannadalur → Randal, Elisabet → Elisabeth, Gudbjørg → Gvøðbjørg og Turið → Thurid, dvs. navnene, som var i overensstemmelse med færøske sprog- og retskrivningsregler, har med navneforandringen fået en ukorrekt form.

Litteratur

Johansen, Anfinnur (1993): Hin fyrsta føroyska fólkanavnalógin. Í: *Studia anthroponymica Scandinavica*. Tidskrift för nordisk personnamnsforskning. Årgång 11. Uppsala.

Løgtingsins umboðsmaður. Ársfrágreiðing 2003. Tórshavn 2004.

Kunngerð um undantak til navnauppkalling. *Kunngerðablaðið A*, hefti 20. Tórshavn 2002.

Kunngerð um undantak til navnauppkalling. *Kunngerðablaðið A*, hefti 28. Tórshavn 2004.

Løgtingslóg um fólkanøvn. Serprent av *Kunngerðablaðið A*, hefti 29. Tórshavn 1992

Løgtingslóg nr. 41 frá 26. mars 2002 um fólkanøvn. *Kunngerðablaðið A*, hefti 11. Tórshavn 2002.

Løgtingslóg nr. 41 frá 26. mars 2002 um fólkanøvn, sum broytt við løgtingslóg nr. 33 frá 30. apríl 2007. <http://www.logir.fo>

Summary

The first piece of legislation regarding personal names in the Faroe Islands came into force on 16 October 1992. Previously, personal names issues on the Faroe Islands were regulated by the Danish christening ordinance of 30 May 1828 in particular, as well as by the Danish legislation regarding personal names of 1904. According to the first paragraph of the initial Faroese act regarding personal names, a child must be given one name before it is six months old. No one may have more than two first names, and the names must be given in accordance with Faroese language usage. Moreover, a person is only allowed to have one middle name and one surname. The new act differs from the previous ones in that it reintroduced both patronymics and matronymics, which were left out of the christening ordinance of 30 May 1828. On 1 July 2002 the second act on personal names in the Faroe Islands took effect. According to this new law, a person is allowed to have three first names, and in cases where a child is named directly after a relative, they may be exempt from the rules of accordance with Faroese language usage. The specific rules regarding exceptions are determined in a notice by the minister. The first notice allowed exceptions from Faroese language usage when a child is named directly after its parents or grandparents. The second notice came into effect 11 December 2002 and broadened the concept of naming children after a relative to include the child's siblings, parents, grandparents, great grandparents, the parents' siblings, cousins and the grandparents' siblings. On 30 April 2007, the third Faroese act regarding personal names came into effect. The difference between this act and the act of 2002 is, specifically, that the notice of 11 December 2002 concerning naming a child after a relative has been incorporated into the act.